

Ez fidatu inperioaz: nola Sarkozyk Kadafi zukutu eta gero hilarazi zuen

Pello Zubiria Kamino
@pellozubiria

Eta Libian Frantziak egindako gerra, Magrebeko potentzia bat kaosean murgildu eta Mediterraneoa itsaso arriskutsu bilakatu zuena, izan baldin bazen ustelkeriaren arrastoak ezabatzeko operazio bat? Nicolas Sarkozyren eta Muammar al Kadafiren arteko harremanen bilakaera azkarrak hala iradokitzen du. 2011tik zabaldutako susmoak orain bi kazetari frantsesen liburu berriak berretsi ditu.

Sarkozy-Kadafi afera lehenbizikoz 2011ko martxoan agertu zen hedabideetan. Urtarrilean oposizioaren kaleko manifestazio eta liskarretan hasitako mugimendua, udaberrirako gerra bilakatu zen. Tripoliko erregimena gain-behera zetorren eta Mendebaldeko potentzien artean Frantziak mehatxu egiten zion Libiari airetik erasotzearekin. Orduan esan zuen Muammar al Kadafik telebistako elkarrizketa batean: “Nik lagundu diot Sarkozyri agintea hartzen. Nik eman diot lehendakaritzara iristeko behar zuen dirua. Hona etorri zen, nire oihala etxolan bisitatu ninduen Barne ministro zela, eta laguntza eskatu zidan”.

Geroztik Frantzia asko aipatua izan bada Sarkozyren kanpainaren ustezko finantziazioa, orain Fabrice Arfi eta Karl Laske kazetariak lekukotasun eta dokumentu ugari osatuta eskaini dute Frantzia eta Libiaren arteko harreman kontraesankorrek eta azken herrialde honen txikizkia hobeto ulertzeko azalpena. *Mediapart* hedabideak plazaratu die ia 400 orrialde dauzkan *Avec les compliments du guide* (Goraintziak gidariaren partetik).

*Mediapart*ek sarean ipini du lekuko nagusiari egindako elkarrizketa, bideoan. Ziad Takieddine enpresa gizon frantses-libanoarraren ahotik John Le Carréren pertsonaia bat mintzo dela esan liteke. “Egun batean Abdallah Senoussik, Kadafiren atzerriko zerbitzuetako burua zenak, bere etxera deitu

eta proposatzen dit ea eramango diodan diruaren zati bat nik neuk Claude Guéant Frantziako Barne ministroaren kabinete buruari. Baina nola egingo dut hori Frantzian sartzeko, galdetu nion. Barne ministroa informatuko dugu eta ez duzu arazorik izango. Ondoren bere anaiak ekarri zuen maleta bat diruz betea, lehenbizikoak 1,5 milioi euro zituela esango nuke, gehienak 500eko billeteak, 200eko batzuk ere bai”.

Biharamunean Afriqiyah konpainiaren hegaldian egingo du Tripoli-Paris bidaia. Aireportuan, inolako arazorik ez maleta aduanatik pasatzeko gainerako bidaiarien artean. Handik autoa hartuta Barne ministeriora. Atarian izena emanda zuzenean kabinete-buruarengana, maleta handia entregatzera.

Takieddinek bi maleta gehiago eramane zituen Tripolitik Parisera, denetara bost milioi euro. Sei urte geroago, al Kadafi hil, gerrarekin bere erregimena desegin eta Libia hondamendi erabatekoan murgildu ostean, maleten bidaltzaile Abdallah Senoussik Nazioarteko Auzitegi Penalaren aurrean berretsi zituen kopuruok, baina ñabardura garrantzitsu bat erantsita: diru hura ez zen bi herrialdeetako zerbitzu sekretuen arteko inolako konponketatarako, baizik eta zuzenean Nicolas Sarkozyri Frantziako lehendakaritzarako kanpainan laguntzeko.

Takieddinen lekukotasunagatik izan balitz, erraz baztertu ahal izango zuten dena Sarkozyren kontrako operazio bat

baizik ez dela diotenek. Azken finean, lehendik beste hainbeste ustelkeria kasutan inplikaturako agentea da Takieddine, batik bat armen salerosketan hainbeste aldiz bitartekari lana egin duena. Baina Arfi eta Laske beste lekukotasun eta batik bat dokumentu askorekin berretsi dute hark esana, Kadafiren eta Sarkozyren arteko harremanen panorama oso bat marrazteraino.

Ez da Sarkozy, Frantzia da

Kazetariak aipatzen duten agirieta batek, epaileek egiazkotzat daukatenak, eskaintzen du eskandaluaren neurria: Libiako zerbitzu sekretuen buru Moussa Koussak Sarkozyri 50 milioi emateko erabakia apuntatu zuen bere oharretan. Ordainketa guztiak ez daude dokumentatuta, baina bai batzuk, Saudi Arabia edo Malasiatik barrena jauzi eginez iristen direnak Parisera. Diru horiek agertu dira gero aipatu Guéanten edo 2005etik 2007ra lehen ministro izan zen Dominique de Villepinen saketan, zenbait erosketaren fakturekin erakutsi denez.

Diru asko, beti billettetan, eta nonbait gorde beharra zegoena. “2007an –diote kazetariak– Sarkozyren kanpainako zuzendari zen Claude Guéantek kutxa blindatu bat alokatu zuen Parisko banku batean, eta kutxa handia nahi zuenez, eman zioten bat gizona zutik sartzeko adinakoa”.

2005etik 2007ra bitartean Frantziak eta Libiak adiskidetasun handiko bo-

‘Non Stop Politique’ gunetik hartutako argazkian, Nicolas Sarkozy Muammar al Kadafi erreizibitzen Frantziako lehendakariaren Parisko jauregian, 2007ko abenduan. “Bisita hau urrats nabarmena izango da Libia berriro nazioartean ongi etorria izateko bidean”, esan zuten bezperan frantsesek. Lau urte paseak ez zirenean, 2011ko urriaren 20an preso hartuta zegoela hil zuten Kadafi, oraindik argitu ez diren baldintzetan.

lada bizi izan zuten. 2007ko abenduan 6 eguneko bisita ofizial arrandiatsua egin zuen Libiako liderrak Frantzian. Al Kadafiri komeni zitzaion nazioartean *estatu paria* moduan zeukan isolamendua hausteko, eta itxurazko maitasun hura garesti ordaintzeko adina diru ba-zeukan. Bide batez Abdallah Senoussik Frantziako auzitegieta 1998an hegazkin baten kontrako atentatuagatik -170 hildako- zeukan auzia ere askatu nahi zuen. Frantziak berriz Libiari saltzeko asko zeukan, armak bezala teknologia edo zernahi material.

Handik laster iritsiko zen gerra, ordea, 2011n. Arrazoi asko aipa daitezke Libiako matxinadaren eta gerraren pizgarri. Baina zer behar zeukan Sarkozy Libian hain erasokor jokatzeko? Egia, gerra bat beti ondo datorkio aginteari eutsi nahi dion lehendakari bati, eta

hauteskundeak 2012an ziren. Baina, gainera, horrelako gerra nahasietan beti dago arriskua dokumentazio eta frogak minberak gordelekuetatik aterata galtzeko, edo komeni ez den norbaiten eskuetara iristeko; ondorioz, hobe norbera okupatzea gera daitezten.

Liburuak, ordea, ez die errua soilik Sarkozy, Guéant, eta enparauei gaineratzen. Erakutsi nahi dute ustelkeria Estatuaren bihotzean dagoela sartua. Frantziako pertsonalitate gorenek Errepublikaren atal ilunenak utzi dituzte fidatzekoak ez diren Takieddine bezalako pertsonen eskuetan. Eta gero dena konplikatzen denean abandonatu egiten dituzte Estatuak egin ezin dituenak egiteko balio duten horiek: diruz betetako maleten eramaileak, berdin paradisu fiskaletan inbertitzeko edo armen salerosketen komisio ezkutuak ordaintzeko.

“Lobby militar-industrialak badago Frantzian ere” diote kazetariak. “Erakutsi nahi izan dugu jokabide berak, eta protagonista berak, aritu direla jokoan gutxienik Balladurren garaietan hasita [Miterranden bigarren lehendakari-tza, 1993-1995] Sarkozyrenganaino”.

Irakurleak galde lezake, arrazoiz, hori horrela izanik nolaz iritsi diren informaziook publiko zabalarenganaino, berandu bada ere. Menturaz lobby militar-industrialak erabaki duelako Sarkozy bera ere aski zukutu ostein ostikadaz kanporatzeko garaia dela?

Zeren eta sekretuak gorde behar direnean erruki gutxi baitute *agente erreal* horiek. Libiako petrolio ministro ohi Choukri Ghanem, Sarkozyrentzako diruen lehen erreiziboen egilea, 2011n matxinoetara pasea, itota azaldu zen Vienan Danubio ibaian 2012an. ■

50 urtez elkarrekin

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

